

Péče o osoby s mentálním postižením

Tým:

Eliška Volná

Petra Kobolková

Lucie Schiebelová

Katarína Sommerová

Dominika Svobodová

Jarmila Žílová

Deinstitucionalizace

- Mění péči ústavní → péči komunitní
- **Cílem** je zkvalitnit život lidí využívajících sociální služby a umožnit jim žít běžný život srovnatelný s životem jejich vrstevníků.
- **Deinstitucionalizace** usiluje o takovou změnu sociálních služeb, aby každému uživateli umožňovaly žít v jeho domově život podle jeho vlastní volby.
- **Uživatel** deinstitucionalizovaných sociálních služeb je aktivním členem společnosti, podílí se na jejím fungování, udržuje a rozvíjí v ní běžné vztahy.

Důvody deinstitutionalizace

- **1. Ochrana lidských práv**
- **2. Rozvoj osobnosti uživatele služeb** - individuální přístup ke každému uživateli
- **3. Účast v běžném životě společnosti** - uživatelé služeb jsou aktivními členy společnosti
- **4. Nejlepší praxe sociálních služeb**
- **5. Účelnost poskytování sociální služby** - Zaměřuje se na využití existujících zdrojů ve formě lidských znalostí, dovedností a vztahů, dostupných služeb a peněz

Deinstitucionalizace

- **2009 – MPSV Projekt Podpora transformace sociálních služeb**
- V České republice je celkem 418 ústavních sociálních služeb pro lidi se zdravotním postižením. Žije v nich 16 017 lidí, z toho 1 045 dětí.
- Za dobu trvání projektu odešlo z ústavního prostředí 514 lidí.
- Od dubna 2009, kdy byl projekt zahájen, se 119 lidí přestěhovalo z ústavů do rodinného prostředí nebo odešli do vlastního bydlení. Dalších 395 začalo využívat komunitní sociální služby.

Existující nástroje sociální politiky

1) Finanční prostředky

- Peněžní dávky
  - jsou základem sociální politiky
  - vyplácí se na základě nároku, nebo je nárok nějak podmíněn
  - jde o nejjednodušší způsob pomoci (s výjimkou testovaných dávek)
- Sociální služby
  - Význam chráněných pracovních míst (dříve chráněné dílny)
- Věcné dávky
- Úlevy, výhody a benefity
- ...

Peněžní dávky

– osoby se zdravotním postižením

A) Invalidní důchod – základní dávka

- Slouží k zabezpečení lidí, kterým nemoc nebo následky prodělaného úrazu nedovolují plnohodnotně pracovat
- Nárok:
  - Osoba s míň jak 65 let, kt. se stala invalidní
  - Získala potřebnou dobu účasti na sociálním pojištění
  - Ještě nevznikl nárok na klasický starobní důchod (ze zákona přitom platí pravidlo, že je vždy vyplácen vyšší důchod)
- Tři výše invalidního důchodu, dle stupně invalidity
  - 1.st. = pokles pracovní schopnosti o 35 až 49 %
  - 2.st. = pokles pracovní schopnosti o 50 až 69 %
  - 3.st. = pokles pracovní schopnosti nejméně o 70 %

Peněžní dávky

A) Invalidní důchod – základní dávka

- Výše invalidního důchodu
  - Základní výměra: **v roce 2014 činí 2340 Kč** (2330 Kč pro rok 2013, 2270 Kč pro rok 2012) měsíčně
  - Výše procentní výměry invalidního důchodu činí za každý celý rok doby pojištění
    - 0,5 % výpočtového základu pro 1. stupeň,
    - 0,75 % výpočtového základu pro 2. stupeň,
    - 1,5 % výpočtového základu pro 3. stupeň.
    - Výše invalidního důchodu závisí na minulých příjmech a době pojištění (práce, studium SŠ a VŠ, tzv. dopočtená doba = doba ode dne vzniku nároku na invalidní důchod do dosažení důchodového věku)

Peněžní dávky

B) Krajské úřady práce ČR poskytují:

- Příspěvek na mobilitu

- Opakující se nároková dávka, která je určena osobě starší jednoho roku, kt. je držitel průkazu ZTP, ZTP/P, nebo kt. není schopna zvládat zákl. životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, nebo kt. byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně
- kt. se za úhradu opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje nebo je dopravována
- kt. nejsou poskytovány pobytové služby
- Výška příspěvku je 400kč a vyplácí se zpětně za kalendářní měsíc

- Příspěvek na péči

- Příspěvek pro zvláštní pomůcku

Peněžní dávky

B) Krajské úřady práce ČR poskytují:

- Příspěvek na mobilitu
- Příspěvek na péči
  - Osoba starší jednoho roku
  - Stupeň závislosti se odvíjí od schopnosti zvládat základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvaní, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost (neposuzuje se u osob pod 18 let)
  - Definuje zákon 108/2006 Sb. o sociálních službách
  - Vyplácí se měsíčně v kalendářním měsíci za kt. náleží

stupeň	I.	II.	III.	IV.
Pod 18	3 000 Kč	6 000 Kč	9 000 Kč	12 000 Kč
Nad 18	800 Kč	4 000 Kč	8 000 Kč	12 000 Kč

- Příspěvek pro zvláštní pomůcku

Peněžní dávky

B) Krajské úřady práce ČR poskytují:

- Příspěvek na mobilitu
- Příspěvek na péči
- Příspěvek pro zvláštní pomůcku
  - Náleží osobě, kt. má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, těžké SP nebo ZP.
  - Nárok na příspěvek na motorové vozidlo nebo zádržní systém má ten, kdo má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo TMR či HMR.
  - Osoba starší tří let (motorové vozidlo, úprava bytu), patnácti let (vodící pes), jednoho roku (všechny ostatní pomůcky).
  - Výše příspěvku:
    - Pomůcka v ceně do 24 000 Kč – 10 % spoluúčast osoby se ZP (nejméně 1 000 Kč)
    - Schodišťová plošina – max. výše příspěvku 350 000 Kč (400tis.)
    - Motorové vozidlo – max. Výše příspěvku 200 000 Kč

Význam chráněných pracovních míst

- Místo, kt. Zřizuje zaměstnavatel na základě písemné dohody s ÚP ČR
- Zaměstnavatel může získat příspěvek na nákup vybavení po vytvoření pracovního místa
- U osoby se ZP, kt. se rozhodla vykonávat samostatnou výtěžnou činnost – ÚP ČR poskytuje příspěvek na vybavení k zahájení podnikání
- Význam práce pro osoby s ZP
  - Zvýšené sebehodnocení
  - Samostatnost (od rodičů, ekonomická)
  - Seberealizace
  - Struktura dne
  - Kontakt so sociálním prostředím

Benefity a úlevy

- Osoba, která je držitelem průkazu TP, má nárok na:
  - vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích
  - přednost při osobním projednávání svých záležitostí
  - bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy
  - slevu 75 % jízdného v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy a druhé vozové třídy osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě
  - bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky
  - bezplatnou dopravu vodícího psa
- Nenárokové, avšak možné úlevy a slevy:
  - Držitel průkazu ZTP či ZTP/P a průvodce držitele průkazu ZTP/P mohou získat slevu ze vstupného na divadelní a filmová představení, koncerty a jiné kulturní a sportovní akce
  - Další nároky majitelů průkazů TP, ZTP nebo ZTP/P upravuje například zákon o daních z příjmů, o místních poplatcích, o správních poplatcích, o pozemních komunikacích a zákon o dani z nemovitosti.

Existující nástroje sociální politiky

1) Soubor institucí

- stát a jeho orgány - Ministerstvo práce a soc.věcí, úřady práce, OSSZ aj.
- zaměstnavatelé - zabezpečují opatření stanovená státem a jeho orgány zaměstnavatelské, zaměstnanecké odborové orgány
- místní komunity, jejich orgány
- Instituce občanské iniciativy
- dobročinné organizace, charitativní instituce
církvě

Stát blahobytu

- Dle stupně **dekomodifikace** tedy můžeme Českou republiku zařadit mezi „**konzervativní**“ státy blahobytu nebo spíš středně dekomodifikující sociální státy
- Česká republika dosahovala jak u konzervativních ukazatelů, tak ukazatelů liberalismu nejnižších hodnot. Pokud platí vazby mezi stratifikačními ukazateli zjištěné Esping-Andersenem, měla by Česká republika dosáhnout v případě sociálně-demokratických ukazatelů vysokých hodnot.

Stát blahobytu

- Dle ukazatelů **stratifikace** můžeme vidět, že Českou republiku nemůžeme řadit mezi konzervativní státy blahobytu, jelikož zde dosahuje hodnoty indexu 0. V případě stratifikačního indexu liberalismu dosahuje Česká republika hodnoty 4, což je spolu s Norskem a Švédskem nejméně ze všech 19 zemí. V případě ukazatelů sociálně-demokratického režimu dosahuje indexu 4.
- Esping-Andersen ve své práci uvádí, že země dosahuje vždy v jednom indexu vysoké hodnoty, zatímco v ostatních nízké nebo střední.
- Česká republika se ukázala jako výjimka – u konzervativního a liberalistického ukazatele dosahuje nízké hodnoty, u sociálně-demokratického pouze střední.
- Je tedy velmi sporné jednoznačně zařadit Českou republiku na základě stratifikačních ukazatelů k jednomu z režimů sociálního státu.

Zdroje

- <http://www.mpsv.cz/cs/>
- Materiály časopisu <http://www.socialniprace.cz/>
- <https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>
- <http://www.penize.cz/duchody/280104-kalkulacky-invalidni-vdovsky-a-sirotci-duchod-v-roce-2014>
- http://www.mpsv.cz/files/clanky/16881/Prirucka_OZ_P.pdf

Díky za pozornost!

